

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโครงการวิจัยย่อย (รหัส RDL 11/NE)

สรุปรายงานการวิจัย

เรื่อง

เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ความรับผิดชอบและวินัยในการทำงานกลุ่มของนักเรียน

โรงเรียนที่ดำเนินงานในโครงการ

1. โรงเรียนลุ่มระวีวิทยา	(รหัส 078)
2. โรงเรียนบ้านเมืองสิง	(รหัส 079)
3. โรงเรียนบ้านจอมพระ	(รหัส 080)
4. โรงเรียนบ้านดงเค็ง	(รหัส 081)
5. โรงเรียนบ้านกระทุ่ม	(รหัส 082)

เอกสารชุดโครงการ วพร. ลำดับที่ 34
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

สำนักงานโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินงานชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (ชุดโครงการ วพร.) ซึ่งประกอบด้วยโครงการวิจัยแม่บท และโครงการวิจัยย่อยจำนวน 49 โครงการ มีโรงเรียน/สถานศึกษาใน 34 จังหวัด จำนวน 135 แห่ง เข้าร่วมการวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และแก้ปัญหาของนักเรียน รวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการปฏิรูปทั้งโรงเรียน

ผู้บริหารและคณะครูของแต่ละโรงเรียน/สถานศึกษา ได้ใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารและการดำเนินงานการวิจัยและพัฒนา เพื่อปฏิรูปโรงเรียนและห้องเรียน ภายใต้บริบทหรือสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ผลการดำเนินงานตามประสบการณ์การเรียนรู้ ของโรงเรียน/สถานศึกษา 135 แห่ง จึงมีความหลากหลายแตกต่างกันไป ตามจุดเน้นเฉพาะของโรงเรียน/สถานศึกษา แต่การดำเนินงานของโรงเรียน/สถานศึกษาทุกแห่ง เหมือนกันตรงการใช้โรงเรียน/สถานศึกษาเป็นฐาน ในการส่งเสริมศักยภาพและพัฒนาการรอบด้านของนักเรียน ให้เป็นไปอย่างสมดุลและเต็มความสามารถทั้งสิ้น

ในการดำเนินงานโครงการวิจัยย่อย โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากนักวิชาการภายนอกโรงเรียน/สถานศึกษา ซึ่งเป็นคณาจารย์จากสถาบันครูศึกษาและศึกษานิเทศก์ รวม 66 คณะ จำนวน 133 คน เข้ามาทำหน้าที่เป็นนักวิจัยจากภายนอก ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิชาการ และร่วมเรียนรู้กับครู และผู้บริหารในโรงเรียน/สถานศึกษา โดยมีการปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาในหน้าที่ของตนควบคู่ไปด้วย

รายงานการวิจัยของชุดโครงการ วพร. ประกอบด้วย รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ของโครงการแม่บท 1 ฉบับ และรายงานสรุปของโครงการวิจัยย่อย 49 โครงการอีก 49 ฉบับ รายงานฉบับนี้เป็นรายงานฉบับหนึ่งใน 49 ฉบับ ประกอบด้วย รายงานสรุปผลการวิจัยและพัฒนาของระดับโครงการ และของระดับโรงเรียน ซึ่งหัวหน้าโครงการวิจัยย่อย หัวหน้าโครงการวิจัยระดับโรงเรียน คณะครูและคณะนักวิจัยภายนอกได้ร่วมกันจัดทำขึ้น โดยมีนักวิจัยร่วม ซึ่งเป็นผู้ประสานงานระดับท้องถิ่น ที่ทำหน้าที่ดูแลโครงการวิจัยย่อยในแต่ละภาค เป็นบรรณาธิการ และผู้สรุปสาระสำคัญนำเสนอในรายงานฉบับนี้

สำนักงานโครงการ วพร. ขอขอบคุณฝ่ายชุมชน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ได้สนับสนุนทุนวิจัยในการดำเนินงานชุดโครงการ วพร. ทั้งโครงการแม่บท และโครงการวิจัยย่อย ตลอดจนทั้งการจัดพิมพ์รายงานฉบับนี้ และหวังว่ารายงานนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา และการวิจัยปฏิบัติการ

สำนักงานชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)

คำชี้แจง

รายงานฉบับนี้เป็นรายงานฉบับหนึ่งในสี่สิบเก้าฉบับ ของรายงานผลการดำเนินงานโครงการวิจัยย่อย วพร. ในรายงานแต่ละฉบับ จะเริ่มต้นด้วยบทสรุปการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ระดับโครงการวิจัยย่อย ตามด้วยรายงานระดับโรงเรียน ซึ่งนำเสนอผลที่เป็นนวัตกรรมการปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน จำนวนนวัตกรรมของโรงเรียน/สถานศึกษา จะมีเท่ากับจำนวนโรงเรียน/สถานศึกษาในโครงการวิจัยย่อย วพร. แต่ละโครงการ

บทสรุปของผลการดำเนินการระดับโครงการวิจัยย่อย นอกจากจะช่วยฉายภาพรวมของกระบวนการทำงานของโครงการ โดยเน้นการเชื่อมโยงประสานการทำงานของหัวหน้าโครงการและนักวิจัยภายนอก กับผู้บริหารและครู/นักวิจัยภายในโรงเรียนแล้ว ยังได้ตอบคำถามการวิจัยระดับโครงการ เพื่อเป็นการประเมินว่าการดำเนินงานโครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยและพัฒนาหรือไม่ อย่างไร

นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ปรากฏในรายงานนี้ เกิดขึ้นได้จากการรวมพลังของครูจำนวนมาก ครูทั้งโรงเรียนได้ร่วมกันคิดร่วมกันทำ มีการคิดหาวิธีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีการนำผลการประเมินนักเรียนไปวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และ/หรือแก้ปัญหานักเรียนอย่างรอบด้าน กระบวนการดำเนินงานนี้สะท้อนถึงความตั้งใจของครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนร่วมจากภายนอกในการพัฒนาตนเองและพัฒนาโรงเรียน เพื่อคุณภาพของนักเรียน

อย่างไรก็ตาม นวัตกรรมหรือผลที่นำเสนอในรายงานนี้ เป็นผลที่ได้จากการดำเนินงานในช่วงเวลาเพียง 2 ปี และการดำเนินงานมิได้เป็นไปอย่างราบรื่นโดยตลอด ทุกโรงเรียน/สถานศึกษาต้องฟันฝ่าอุปสรรค ปัญหาทางเทคนิค ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผลที่แต่ละ โรงเรียน/สถานศึกษาได้รับจึงอาจจะยังไม่สมบูรณ์ กระบวนการวิจัยและกระบวนการพัฒนายังจะต้องดำเนินต่อไป จนกว่าผลที่ได้จะเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย

ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน/สถานศึกษา และนักวิชาการสามารถใช้ผลการวิจัยและพัฒนาที่นำเสนอในรายงานนี้ เพื่อปลูกกระแสการปฏิบัติการเรียนรู้ของบุคลากรและนักเรียน ให้เข้มข้นและยั่งยืนตลอดไป ขณะเดียวกันก็สามารถร่วมกับครูและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ใช้ข้อความรู้จากประสบการณ์ของโรงเรียน/สถานศึกษาในรายงานนี้ เป็นฐานในการนำไปปฏิบัติจริง

การรายงานดังกล่าวข้างต้น เป็นเพียงการสรุปสาระสำคัญจากรายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการ/โรงเรียน ผู้สนใจรายละเอียดเพิ่มเติม สามารถติดต่อกับผู้จัดทำรายงานและคณะนักวิจัยของโครงการวิจัยย่อยได้ตามข้อมูลที่ปรากฏในหน้าสุดท้ายของเอกสารฉบับนี้

สำนักงานชุดโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)

พฤศจิกายน 2547

บทสรุป (SUMMARY)

การวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

ระดับโครงการวิจัยย่อย

ของโครงการ วพร. รหัส RDL 11/NE

เรื่อง การพัฒนาวินัยของนักเรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม และกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

.....

1. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1.1 หัวหน้าโครงการ นายไกร เกษทัน

1.2 โรงเรียนในโครงการมี 5 โรงเรียนคือ

1. โรงเรียนบ้านจอมพระ
2. โรงเรียนบ้านกระทุ่ม
3. โรงเรียนกลุ่มระวีวิทยา
4. โรงเรียนบ้านดงเค็ง (ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ)
5. โรงเรียนบ้านเมืองสิง

2. ความเป็นมาของโครงการ

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนมีเป้าหมายเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ทั้งนี้มีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนต่าง ๆ ในพื้นที่สรุปได้ว่านักเรียนในโรงเรียนยังขาดวินัยในตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะส่งผลต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น โครงการจึงเน้นการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อมุ่งพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาและปฏิรูปการเรียนรู้ตามเป้าหมาย

3. ประเด็นปัญหาวิจัย

3.1 ประเด็นปัญหาวิจัยของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในโครงการ คือ การมุ่งพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3.2 ประเด็นปัญหาวิจัยของโครงการ คือ มุ่งใช้รูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรในการพัฒนาครูและผู้บริหารให้สามารถดำเนินโครงการได้อย่างประสบความสำเร็จ

4. วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อพัฒนาครู และผู้บริหารให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน

5. คำถามวิจัยระดับโครงการ

จะใช้รูปแบบการนิเทศแบบกัลยาณมิตรในการพัฒนาครูและผู้บริหาร โรงเรียนให้สามารถพัฒนา วินัยของนักเรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ

6. กระบวนการดำเนินงาน

จัดประชุมกำหนดแนวทางในการนิเทศ และดำเนินการนิเทศร่วมกับผู้บริหารเพื่อพัฒนาครูในการ จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน

7. ผลการวิจัยระดับโครงการ

โรงเรียนทั้งหมดในโครงการประสบความสำเร็จในการใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้แบบร่วมมือในการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียน

8. การเรียนรู้และข้อค้นพบอื่นๆ

การพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

.....

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโรงเรียน

บทสรุป

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
เรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม
เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ
ในการทำงานกลุ่มของนักเรียน

ของ

โรงเรียนลุ่มระวีวิทยา (078)
อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม
 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม
 โรงเรียนลุ่มระวีวิทยา อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

โรงเรียนลุ่มระวีวิทยา มีเป้าหมายที่สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งเป้าหมายดังกล่าว ตรงตามแนวทางของโครงการวิจัยและพัฒนา เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (โครงการ วพร.) โรงเรียนลุ่มระวีวิทยา จึงสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน ทั้งนี้ โรงเรียนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขาดความกระตือรือร้นในการทำงานร่วมกัน เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานร่วมกัน นักเรียนจะต่างคนต่างทำงาน หรือมอบให้เป็นภาระงานของคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นโรงเรียนจึงร่วมกันกำหนดจุดเน้นในการปฏิรูปการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มของนักเรียน โครงการวิจัยในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยย่อย ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านกระทุ่ม โรงเรียนลุ่มระวีวิทยา โรงเรียนบ้านจอมพระ โรงเรียนบ้านดงเค็ง และโรงเรียนบ้านเมืองสิง

2.1 การดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนยึดหลักการและแนวคิดของชุดโครงการ วพร.

4 แนวคิด คือ

- 1) แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ซึ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามธรรมชาติ และความสามารถเต็มตามศักยภาพด้วยการจัดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม
- 2) การปฏิรูปทั้งโรงเรียน ซึ่งเน้นให้ครูทั้งโรงเรียนรวมพลังกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในภาพรวม โดยทุกฝ่ายให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ทั้งผู้บริหาร โรงเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน เป็นต้น
- 3) การมีจุดเน้นในการปฏิรูป ซึ่งเน้นให้โรงเรียนนำเอาประเด็นที่ต้องการพัฒนาเป็นอันดับแรกมาดำเนินการก่อน เพื่อเป็นการรวมพลังในการปฏิรูปสิ่งที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จใน

ระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่จะทำให้เห็นผลการปฏิรูป และช่วยให้เกิดแรงจูงใจที่จำดำเนินการปฏิรูปในประเด็นอื่น ๆ ต่อไป

4) การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือ ซึ่งเน้นให้โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 2 อย่างคือกระบวนการวิจัย (R) และกระบวนการพัฒนา (D) ซึ่งหมายถึงการวิจัยเพื่อแสวงหาความรู้และแนวทางในการพัฒนานวัตกรรม ตามด้วยการพัฒนานวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยแล้วตามด้วยการวิจัยเพื่อตรวจสอบประเมินคุณภาพหรือหาข้อบกพร่องและวิธีการปรับปรุงแก้ไข (R_2) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนานวัตกรรมที่ได้ให้ดีขึ้น (D_2) ซึ่งกระบวนการวิจัยและพัฒนาดังกล่าวจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องจนกว่าจะได้นวัตกรรมตามมาตรฐานที่กำหนด

2.2 หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียน ได้แก่ ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คือ

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบทบาทหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม

ตัวแปรต้น คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

3. บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนกลุ่มระวีวิทยา ตั้งอยู่บ้านคำแสง อำเภอมะนัง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียน 162 คน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีครู 14 คน ชาย 8 คน หญิง 6 คน ครูสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 11 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี 3 คน สภาพชุมชน เป็นชุมชนเกษตรกรรมที่มีอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่ และมีฐานะยากจนคือมีรายได้น้อยต่ำกว่า 20,000 บาท ต่อ ปี

4. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- 1) เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบทบาทหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม
- 2) เพื่อช่วยให้ครูพัฒนานักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3) เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน
- 4) เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียนสามารถเสริมสร้างสมรรถภาพครูและผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5. ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา

5.1 ยุทธศาสตร์ของครู

ครูใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบทบาทหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม

5.2 ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการด้วยการจัดปัจจัยเงื่อนไข จัดการนิเทศภายใน การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อให้รับรู้ถึงโครงการ

5.3 ยุทธศาสตร์ของนักวิจัยภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการด้วยการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูเพื่อจัดระบบการนิเทศภายในในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และบทบาทหน้าที่ในการทำงานกลุ่มของนักเรียน

6. กระบวนการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ โดยการสมัครเข้าร่วม โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ประชุมและจัดตั้งคณะวิจัยระดับ โรงเรียน

ขั้นที่ 2 การสร้างความตระหนักและกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย โดยการประชุมครูทั้งโรงเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นจุดเน้นที่โรงเรียนต้องดำเนินการคือการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบทบาทหน้าที่ในการทำงานกลุ่มของนักเรียน

ขั้นที่ 3 การพัฒนาบุคลากร โดยการสร้างความเข้าใจให้แก่คณะครูในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน โดยการสนับสนุนให้ครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบทบาทหน้าที่ในการทำงานกลุ่มของนักเรียน

ขั้นที่ 5 การจัดทำแผนงานปฏิบัติการวิจัย โดยจัดทำแผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของครู แผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของผู้บริหาร และแผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของนักวิจัยภายนอก

ขั้นที่ 6 การพัฒนาตัวบ่งชี้ ซึ่งได้แก่การพัฒนาตัวแปรต้นคือการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ตัวแปรตามคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบทบาทหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม

ขั้นที่ 7 การสร้างเครื่องมือวิจัย โดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม จัดทำแบบทดสอบ และแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ผู้บริหารทำการสำรวจปัจจัยเงื่อนไข กำหนดหัวข้อ

และแนวทางในการนิเทศครู และสร้างแบบสอบถามและแบบสังเกตสำหรับครูและผู้ปกครองนักเรียน และนักวิจัยภายนอกกำหนดหัวข้อในการนิเทศ และสร้างแบบสอบถามและแบบสังเกตสำหรับผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน

ขั้นที่ 8 การปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

ขั้นที่ 9 การเผยแพร่ผลงานและการขยายผล โดยจะขยายผลไปยังโรงเรียนใกล้เคียง

ขั้นที่ 10 การประเมินผลโครงการ โดยการประเมินจากการจัดทำแผนการสอนของครู การทดสอบ และการสังเกตพฤติกรรม

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรม และการปฏิบัติของนักเรียน

7.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ครู ด้วยการตรวจแผนการสอนและนิเทศการสอน

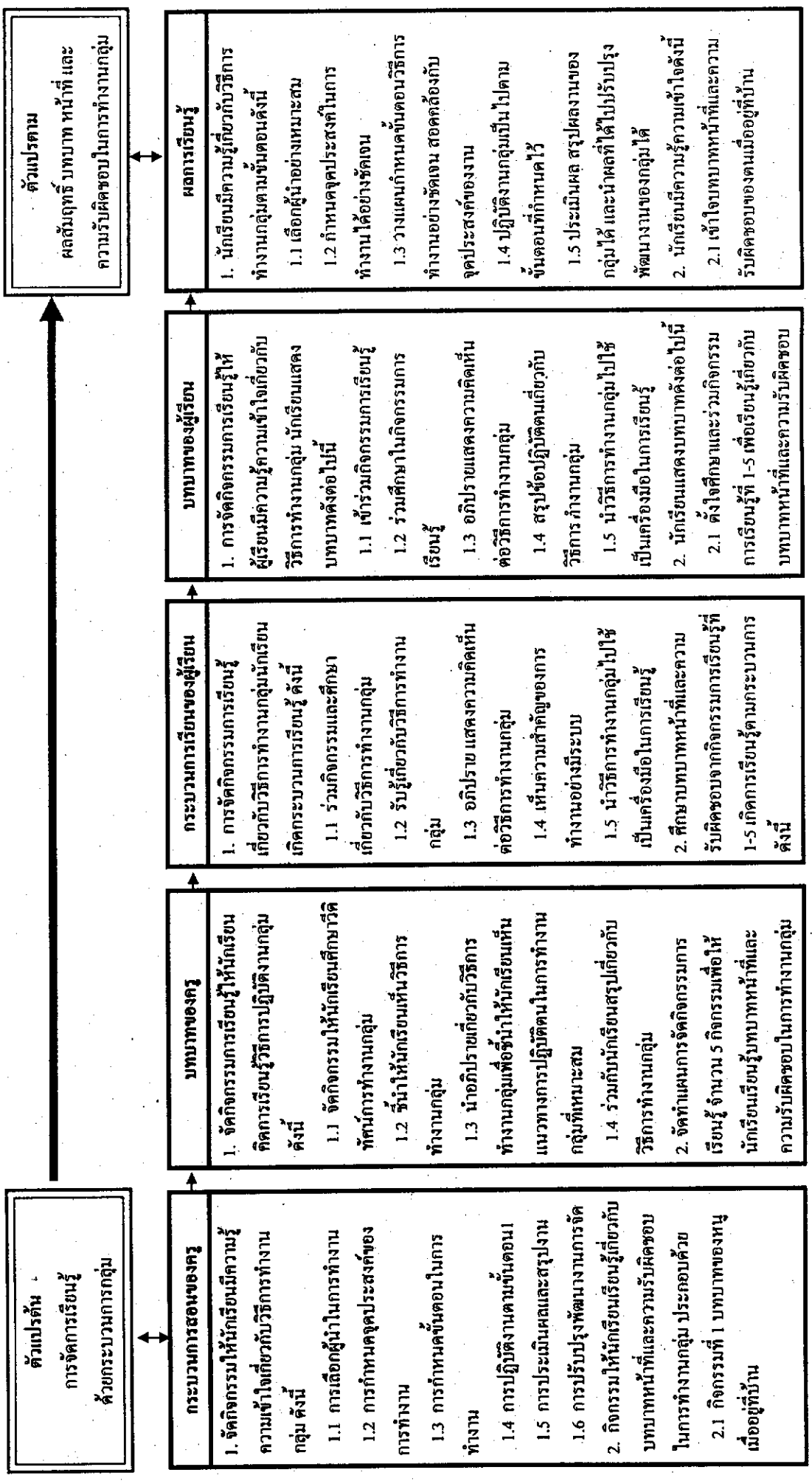
ผู้บริหารโรงเรียน ด้วยการนิเทศและประเมินผลครูผู้สอน

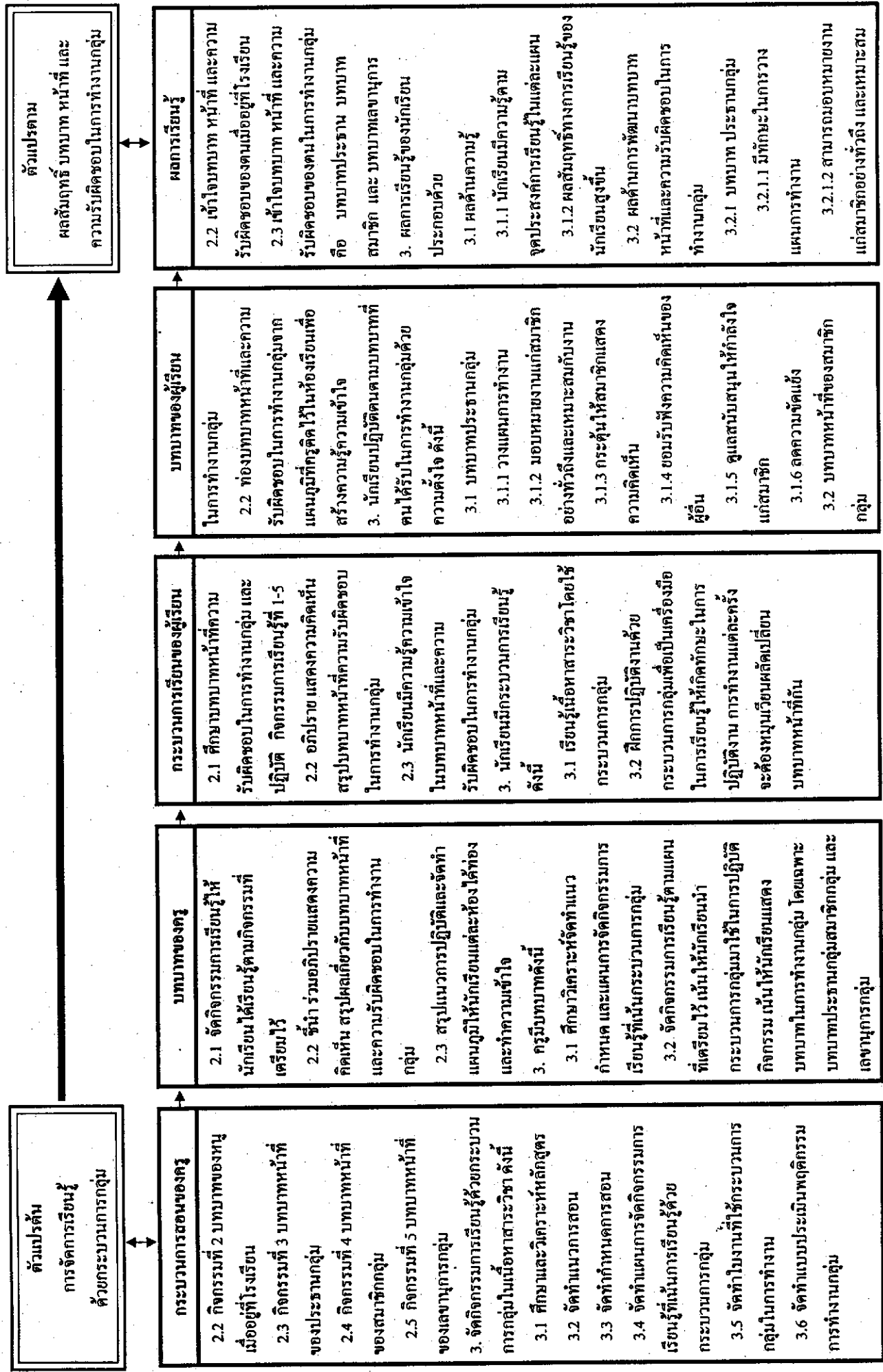
นักวิจัยภายนอก ด้วยการประชุม นิเทศ และประเมินผลผู้บริหาร และครู

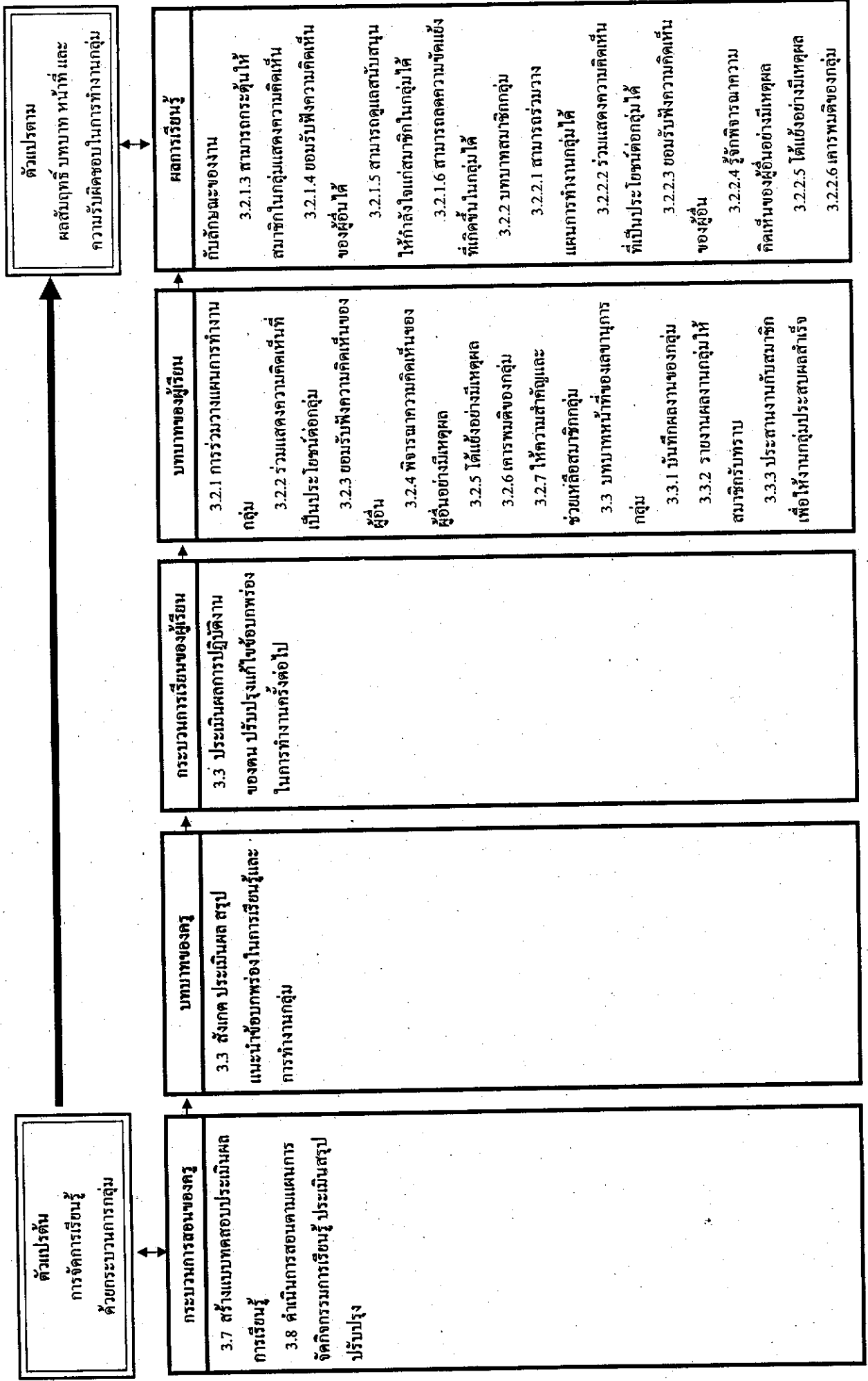
8. นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

8.1 นวัตกรรมของครู คือการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบทบาทหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม ดังนี้

รหัสโรงเรียน 078 โรงเรียน อุ่มระวีวิทยา จังหวัดสุรินทร์ รหัสโครงการ RD.11/NE
ตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม

ตัวแปรต้น

การจัดการเรียนรู้

ด้วยกระบวนการกลุ่ม

ตัวแปรตาม

ผลลัพธ์ บทบาท หน้าที่ และ

ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม

กระบวนการสอนของครู

3.7 สร้างแบบทดสอบประเมินผล

การเรียนรู้

3.8 ดำเนินการสอนตามแผนการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเมินสรุป

ปรับปรุง

บทบาทของครู

3.3 สังเกต ประเมินผล สรุป

แนะนำข้อบกพร่องในการเรียนรู้และ

การทำงานกลุ่ม

กระบวนการเรียนของผู้เรียน

3.3 ประเมินผลการปฏิบัติงาน

ของตน ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

ในการทำงานครั้งต่อไป

บทบาทของผู้เรียน

3.2.1 การร่วมวางแผนการทำงาน

กลุ่ม

3.2.2 ร่วมแสดงความคิดเห็นที่

เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม

3.2.3 ขอมรับฟังความคิดเห็นของ

ผู้อื่น

3.2.4 พิจารณาความคิดเห็นของ

ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล

3.2.5 ได้แย้งอย่างมีเหตุผล

3.2.6 เคารพมติของกลุ่ม

3.2.7 ให้ความสำคัญและ

ช่วยเหลือสมาชิกกลุ่ม

3.3 บทบาทหน้าที่ของเลขาญการ

กลุ่ม

3.3.1 บันทึกผลงานของกลุ่มให้

สมาชิกได้รับทราบ

3.3.2 ประสานงานกับสมาชิก

เพื่อให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ

ผลการเรียนรู้

กับลักษณะของงาน

3.2.1.3 สามารถกระตุ้นให้

สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็น

3.2.1.4 ขอมรับฟังความคิดเห็น

ของผู้อื่นได้

3.2.1.5 สามารถดูแลสนับสนุน

ให้กำลังใจแก่สมาชิกในกลุ่มได้

3.2.1.6 สามารถลดความขัดแย้ง

ที่เกิดขึ้นในกลุ่มได้

3.2.2 บทบาทสมาชิกกลุ่ม

3.2.2.1 สามารถร่วมวาง

แผนการทำงานกลุ่มได้

3.2.2.2 ร่วมแสดงความคิดเห็น

ที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มได้

3.2.2.3 ขอมรับฟังความคิดเห็น

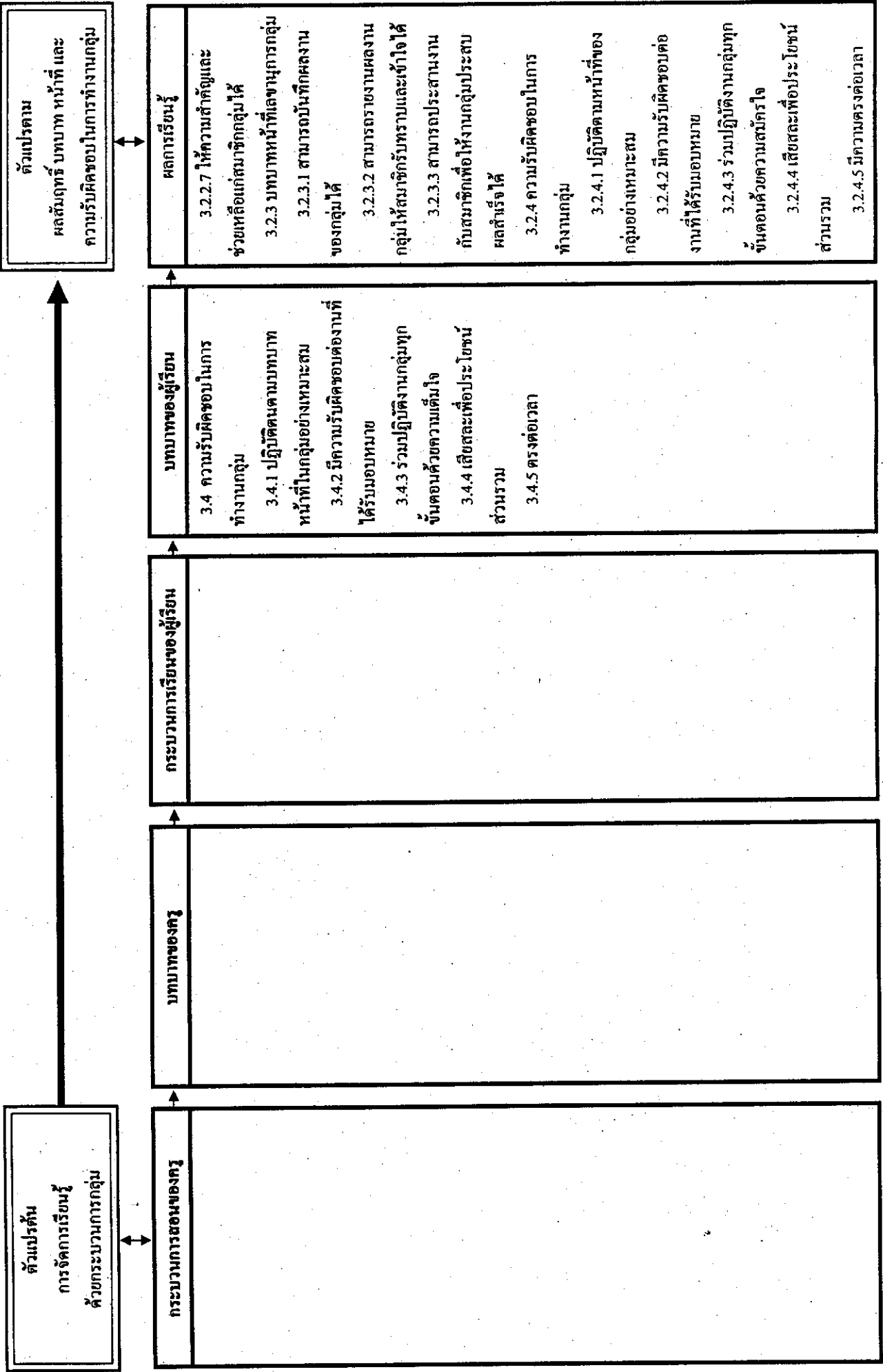
ของผู้อื่น

3.2.2.4 รู้จักพิจารณาความ

คิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล

3.2.2.5 ได้แย้งอย่างมีเหตุผล

3.2.2.6 เคารพมติของกลุ่ม

8.2 นวัตกรรมของผู้บริหาร

ผู้บริหารได้สนับสนุนส่งเสริมการวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการจัดปัจจัยเกื้อหนุน การนิเทศและประเมินผลการดำเนินงาน และการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน

8.3 นวัตกรรมของผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการด้วยการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูเพื่อจัดระบบการนิเทศภายใน และร่วมนิเทศกับผู้บริหาร

9. ผลการใช้นวัตกรรม

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน เกิดผล ดังนี้

9.1 ผลการเรียนรู้

ด้านผู้เรียน พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น โดยเฉลี่ยทั้งโรงเรียนร้อยละ 74.24 และพบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านบทบาทหน้าที่ในการทำงานกลุ่มโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ ถึง ดี คือ พอใช้ในด้านกระบวนการทำงานกลุ่ม ผู้นำกลุ่ม และผลงานของกลุ่ม ส่วนที่อยู่ในระดับดี คือสมาชิกกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม

ด้านครู พบว่าครูส่วนใหญ่มีความรู้ และจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบทบาทหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม

ด้านผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารจัดปัจจัยเกื้อหนุน จัดระบบการนิเทศภายใน และนิเทศการสอนของครู และได้จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนเพื่อรับรู้เกี่ยวกับโครงการ และร่วมพัฒนานักเรียน

ด้านนักวิจัยภายนอก พบว่าได้พัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครูด้วยการจัดประชุมเกี่ยวกับการจัดระบบนิเทศ และร่วมนิเทศกับผู้บริหาร

9.2 ผลผลิต

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีพัฒนาการด้านบทบาทหน้าที่และการทำงานกลุ่ม

9.3 ผลกระทบ

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีพัฒนาการด้านบทบาทหน้าที่และการทำงานกลุ่ม

10. ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

โรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้สรุป ดังนี้

- 1) การใช้กระบวนการกลุ่มกับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาควรมุ่งให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกัน และบทบาทหน้าที่ในการทำงานกลุ่มอย่างสนุกสนาน และจัดให้ต่อเนื่อง
 - 2) ก่อนจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการกลุ่ม ครูควรให้นักเรียนได้รับรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม
 - 3) ครูควรจัดกิจกรรมกลุ่มในกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียน เพื่อฝึกทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน
 - 4) ครูควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำงานกลุ่มทุกด้าน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการทำงานต่อไป
 - 5) ควรจัดให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้ทำหน้าที่ตามบทบาทต่าง ๆ อย่างครบถ้วนก่อนจึงเปลี่ยนกลุ่มใหม่
-

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโรงเรียน

บทสรุป

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
เรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม
เพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองด้านความรับผิดชอบ

ของ

โรงเรียนบ้านเมืองสิงห์ (079)

อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ

โรงเรียนบ้านเมืองสิงห์ อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์

1. ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

โรงเรียนบ้านเมืองสิงห์ มีเป้าหมายที่สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งเป้าหมายดังกล่าว ตรงตามแนวทางของโครงการวิจัยและพัฒนา เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (โครงการ วพร.) โรงเรียนบ้านเมืองสิงห์จึงสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน ทั้งนี้ โรงเรียนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขาดการวางแผนในการทำงาน ขาดวินัยในการทำงาน ไม่สนใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย ทำงานไม่ทันตามกำหนด ไม่ซื่อสัตย์ ไม่ค่อยยอมรับข้อผิดพลาดของตน ไม่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และไม่เคารพกติกา ดังนั้นโรงเรียนจึงร่วมกันกำหนดจุดเน้นในการปฏิรูปการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โครงการวิจัยนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยย่อย ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านเมืองสิงห์ โรงเรียนบ้านจอมพระ โรงเรียนบ้านกระทุ่ม โรงเรียนลุ่มระวีวิทยา และโรงเรียนบ้านดงเค็ง

2. หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้

2.1 การดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนยึดหลักการและแนวคิดของชุดโครงการ วพร.

4 แนวคิด คือ

- 1) แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ซึ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามธรรมชาติ และความสามารถเต็มตามศักยภาพด้วยการจัดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม
- 2) การปฏิรูปทั้งโรงเรียน ซึ่งเน้นให้ครูทั้งโรงเรียนรวมพลังกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในภาพรวม โดยทุกฝ่ายให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ทั้งผู้บริหาร โรงเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน เป็นต้น
- 3) การมีจุดเน้นในการปฏิรูป ซึ่งเน้นให้โรงเรียนนำเอาประเด็นที่ต้องการพัฒนาเป็นอันดับแรกมาดำเนินการก่อน เพื่อเป็นการรวมพลังในการปฏิรูปสิ่งที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่จะทำให้เห็นผลการปฏิรูป และช่วยให้เกิดแรงจูงใจที่จำดำเนินการปฏิรูปในประเด็นอื่นๆ ต่อไป

4) การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือ ซึ่งเน้นให้โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 2 อย่างคือ กระบวนการวิจัย (R) และกระบวนการพัฒนา (D) ซึ่งหมายถึงการวิจัยเพื่อแสวงหาความรู้ และแนวทางในการพัฒนานวัตกรรม ตามด้วยการพัฒนานวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยแล้ว ตามด้วยการวิจัยเพื่อตรวจสอบประเมินคุณภาพหรือหาข้อบกพร่องและวิธีการปรับปรุงแก้ไข (R_2) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนานวัตกรรมที่ได้ให้ดีขึ้น (D_2) ซึ่งกระบวนการวิจัยและพัฒนาดังกล่าวจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องจนกว่าจะได้นวัตกรรมตามมาตรฐานที่กำหนด

2.2 หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียน ได้แก่ ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คือ

ตัวแปรตาม คือ วินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ

ตัวแปรต้น คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

3. บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านเมืองสิงห์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลเมืองสิงห์ อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียน 239 คน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ 6 มีครู 14 คน เป็นชาย 6 คน หญิง 8 คน ครูสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน สภาพชุมชน เป็นชุมชนเกษตรกรรมที่มีอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่ และมีฐานะยากจน

4. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- 1) เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวินัยของนักเรียน
- 2) เพื่อช่วยให้ครูพัฒนานักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3) เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน
- 4) เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียนสามารถเสริมสร้างสมรรถภาพครูและผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5. ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา

5.1 ยุทธศาสตร์ของครู

ครูใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

5.2 ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการด้วยการจัดปฐกฐิน จัดการนิเทศภายใน การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อให้รับรู้ถึงโครงการและร่วมพัฒนานักเรียน

5.3 ยุทธศาสตร์ของนักวิจัยภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการด้วยการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูเพื่อจัดระบบการนิเทศภายในในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

6. กระบวนการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ โดยการสมัครเข้าร่วม โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้ง

โรงเรียน ประชุมและจัดตั้งคณะวิจัยระดับ โรงเรียน

ขั้นที่ 2 การสร้างความตระหนักและกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย โดยการประชุมครูทั้ง โรงเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นจุดเน้นที่โรงเรียนต้องดำเนินการคือการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

ขั้นที่ 3 การพัฒนาบุคลากร โดยการสร้างความเข้าใจให้แก่คณะครูในการจัดการเรียนรู้ด้วย กระบวนการกลุ่ม และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน โดยการสนับสนุนให้ครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาวินัยของนักเรียน

ขั้นที่ 5 การจัดทำแผนงานปฏิบัติการวิจัย โดยจัดทำแผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของครู แผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของผู้บริหาร และนักวิจัยภายนอก

ขั้นที่ 6 การพัฒนาตัวบ่งชี้ ซึ่งได้แก่การพัฒนาตัวแปรต้นคือการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ส่วนตัวแปรตามคือวินัยด้านความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 7 การสร้างเครื่องมือวิจัย โดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม จัดทำ แบบทดสอบ และแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ผู้บริหารทำการสำรวจปฐกฐิน กำหนดหัวข้อ และแนวทางในการนิเทศครู และสร้างแบบสอบถามและแบบสังเกตสำหรับครูและผู้ปกครองนักเรียน และ นักวิจัยภายนอกกำหนดหัวข้อนิเทศ และสร้างแบบสอบถาม แบบสังเกตสำหรับผู้บริหาร ครู นักเรียน และ ผู้ปกครองของนักเรียน

ขั้นที่ 8 การปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ตาม แผนการจัดการเรียนรู้ของครู

ขั้นที่ 9 การเผยแพร่ผลงานและการขยายผล โดยขยายผลไปยัง โรงเรียนใกล้เคียง

ขั้นที่ 10 การประเมินผลโครงการ โดยการประเมินจากการจัดทำแผนการสอนของครู การทดสอบ และการสังเกตพฤติกรรม

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินวินัยของนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรม และการปฏิบัติ

7.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ครู ด้วยการตรวจแผนการสอนและนิเทศการสอน

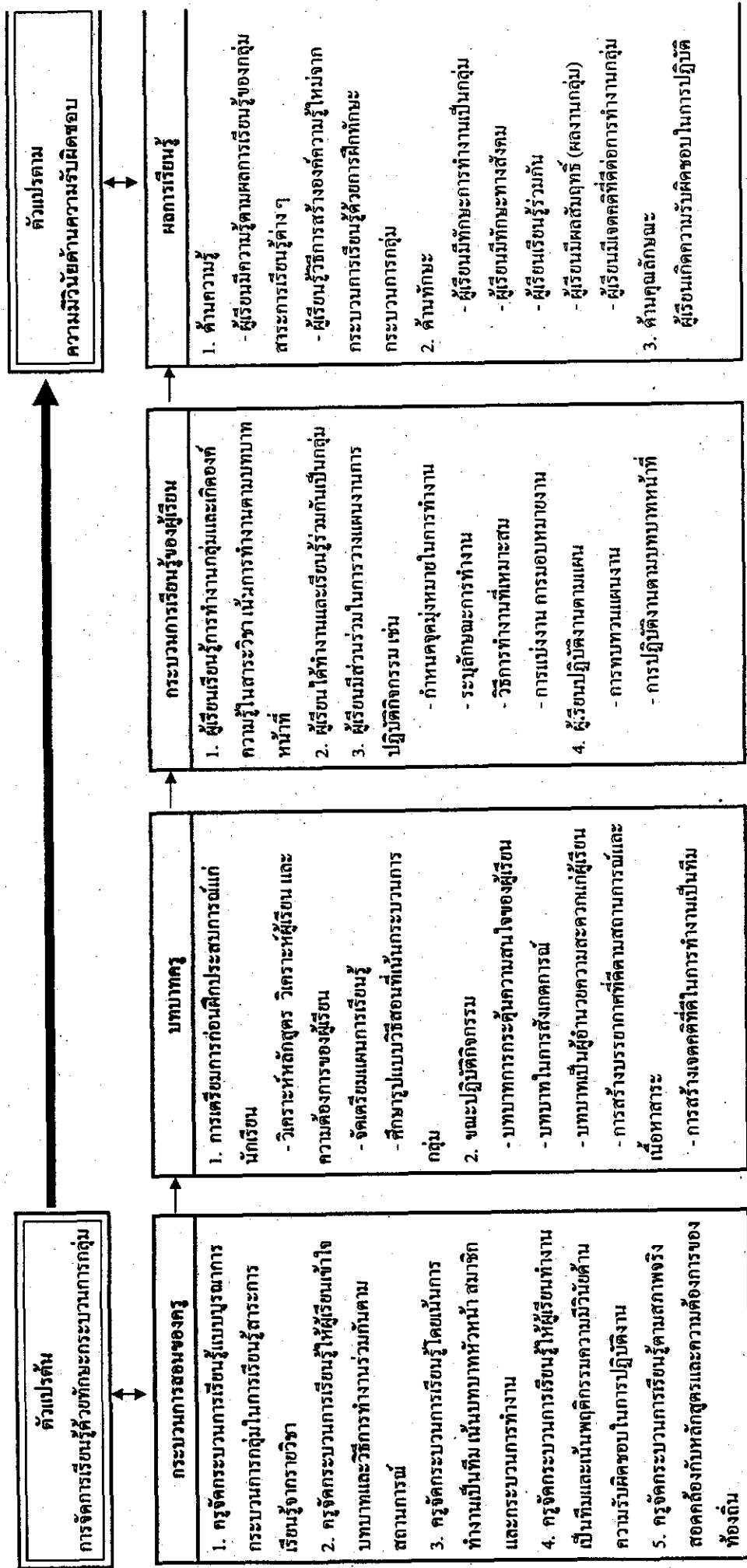
ผู้บริหาร โรงเรียน ด้วยการนิเทศและประเมินผลครูผู้สอน

นักวิจัยภายนอก ด้วยการประชุม นิเทศ และประเมินผลผู้บริหาร และครู

8. นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

8.1 นวัตกรรมของครู คือการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนด้านความรับผิดชอบ ดังนี้

รหัสโรงเรียน 079 โรงเรียน บำเพ็ญถึง จังหวัด สุรินทร์ รหัสโครงการ RDL I/NE
 ตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้ด้วยทักษะกระบวนการกลุ่ม... เพื่อพัฒนาความรู้ด้านความรู้ด้านวิชาการ

8.2 นวัตกรรมของผู้บริหาร

ผู้บริหารได้สนับสนุนส่งเสริมการวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการจัดปัจจัยเกื้อหนุน การนิเทศและประเมินผลการดำเนินงาน และการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน

8.3 นวัตกรรมของผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการด้วยการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูเพื่อจัดระบบการนิเทศภายใน และร่วมนิเทศกับผู้บริหาร

9. ผลการใช้นวัตกรรม

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมจัดการการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน เกิดผล ดังนี้

9.1 ผลการเรียนรู้

ด้านผู้เรียน พบว่านักเรียนร้อยละ 80 มีพัฒนาการทางวินัยด้านความรับผิดชอบ ตามตัวบ่งชี้ทุกด้านสูงขึ้น และพบว่านักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ด้านครู พบว่าครูส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวินัยของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารจัดปัจจัยเกื้อหนุน จัดระบบการนิเทศภายใน และนิเทศการสอนของครู และได้จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนเพื่อรับรู้เกี่ยวกับโครงการและร่วมพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน

ด้านนักวิจัยภายนอก พบว่าได้พัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครูด้วยการจัดประชุมเกี่ยวกับการจัดระบบนิเทศ และร่วมนิเทศกับผู้บริหาร

9.2 ผลผลิต

พบว่านักเรียนร้อยละ 80 มีวินัย และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

9.3 ผลกระทบ

นักเรียนมีวินัย และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

10. ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

โรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้สรุป ดังนี้

- 1) ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติการวิจัยอย่างต่อเนื่อง
- 2) โรงเรียนจะต้องจัดทำแผนพัฒนาให้เข้าสู่ระบบการบริหารงานเชิงนโยบายของโรงเรียน
- 3) การพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียนต้องพัฒนาทุกเวลาทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยครอบครัว ผู้ปกครองจะต้องให้ความช่วยเหลือ เป็นแบบอย่างที่ดี และติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด
- 4) โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่จะต้องให้การสนับสนุนการวิจัยอย่างจริงจังเพื่อแบบอย่างแก่ ผู้สนใจ และเพื่อความภูมิใจของครูและนักเรียน

.....

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโรงเรียน

บทสรุป

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
เรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม
เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม

ของ

โรงเรียนบ้านจอมพระ (080)
อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยย่อย วพร. รหัส RDL 11/NE

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม

โรงเรียนบ้านจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

1. ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

โรงเรียนบ้านจอมพระ มีเป้าหมายที่สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งเป้าหมายดังกล่าว ตรงตามแนวทางของโครงการวิจัยและพัฒนา เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (โครงการ วพร.) โรงเรียนบ้านจอมพระจึงสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน ทั้งนี้ โรงเรียนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่จะทำงานได้สำเร็จตามที่ได้รับมอบหมายเมื่อเป็นงานที่ทำเป็นรายบุคคล ส่วนงานที่มอบหมายให้ทำเป็นกลุ่ม พบว่ามักจะตกเป็นภาระงานของคนใดคนหนึ่งเท่านั้น สมาชิกขาดความรับผิดชอบร่วมกัน ขาดการวางแผน และการแก้ปัญหาร่วมกัน ดังนั้น โรงเรียนจึงร่วมกันกำหนดจุดเน้นในการปฏิรูปการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม โครงการวิจัยในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยย่อยประกอบด้วยโรงเรียนบ้านจอมพระ โรงเรียนบ้านกระทุ่ม โรงเรียนลุ่มระวีวิทยา โรงเรียนบ้านดงเค็ง และโรงเรียนบ้านเมืองถึง

2. หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้

2.1 การดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนยึดหลักการและแนวคิดของชุดโครงการ วพร.

4 แนวคิด คือ

- 1) แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ซึ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามธรรมชาติ และความสามารถเต็มตามศักยภาพด้วยการจัดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม
- 2) การปฏิรูปทั้งโรงเรียน ซึ่งเน้นให้ครูทั้งโรงเรียนรวมพลังกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในภาพรวม โดยทุกฝ่ายให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ทั้งผู้บริหาร โรงเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน เป็นต้น
- 3) การมีจุดเน้นในการปฏิรูป ซึ่งเน้นให้โรงเรียนนำเอาประเด็นที่ต้องการพัฒนาเป็นอันดับแรก มาดำเนินการก่อน เพื่อเป็นการรวมพลังในการปฏิรูปสิ่งที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่จะทำให้เห็นผลการปฏิรูป และช่วยให้เกิดแรงจูงใจที่จำดำเนินการปฏิรูปในประเด็นอื่น ๆ ต่อไป

4) การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือ ซึ่งเน้นให้โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 2 อย่างคือกระบวนการวิจัย (R) และกระบวนการพัฒนา (D) ซึ่งหมายถึงการวิจัยเพื่อแสวงหาความรู้และแนวทางในการพัฒนานวัตกรรม ตามด้วยการพัฒนานวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยแล้วตามด้วยการวิจัยเพื่อตรวจสอบประเมินคุณภาพหรือหาข้อบกพร่องและวิธีการปรับปรุงแก้ไข (R₂) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนานวัตกรรมที่ได้ให้ดีขึ้น (D₂) ซึ่งกระบวนการวิจัยและพัฒนาดังกล่าวจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องจนกว่าจะได้นวัตกรรมตามมาตรฐานที่กำหนด

2.2 หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียน ได้แก่ ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คือ

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการทำงานกลุ่ม

ตัวแปรต้น คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

3. บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านจอมพระ ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลจอมพระ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน 420 คน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล-ประถมศึกษาปีที่ 6 มีครู 20 คน ชาย 2 คน หญิง 18 คน ครูสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท 1 คน และปริญญาตรี 19 คน สภาพชุมชน เป็นชุมชนเกษตรกรรมที่มีอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่ และมีฐานะยากจน-ปานกลาง

4. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

1. เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม
2. เพื่อช่วยให้ครูพัฒนานักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
4. เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียนสามารถเสริมสร้างสมรรถภาพครูและผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5. ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา

5.1 ยุทธศาสตร์ของครู

ครูใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียนโดยฝึกให้ผู้เรียนมีเจตคติในการทำงานร่วมกัน มีความรู้พื้นฐานในการทำงานร่วมกัน มีกระบวนการทำงานร่วมกัน และมีกระบวนการแก้ปัญหาร่วมกัน

5.2 ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการด้วยการจัดปัจจัยเกื้อหนุน จัดการนิเทศภายใน การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อให้รับรู้ถึงโครงการและร่วมประเมินทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน

5.3 ยุทธศาสตร์ของนักวิจัยภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการด้วยการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูเพื่อจัดระบบการนิเทศภายในในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน

6. กระบวนการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ โดยการสมัครเข้าร่วม โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ประชุมและจัดตั้งคณะวิจัยระดับโรงเรียน

ขั้นที่ 2 การสร้างความตระหนักและกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย โดยการประชุมครูทั้งโรงเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นจุดเน้นที่โรงเรียนต้องดำเนินการคือการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน

ขั้นที่ 3 การพัฒนาบุคลากรโดยการสร้างความเข้าใจให้แก่คณะครูในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน โดยการสนับสนุนให้ครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน

ขั้นที่ 5 การจัดทำแผนงานปฏิบัติการวิจัย โดยจัดทำแผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของครู แผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของผู้บริหาร และแผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของนักวิจัยภายนอก

ขั้นที่ 6 การพัฒนาตัวบ่งชี้ ซึ่งได้แก่การพัฒนาตัวแปรต้นคือการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ส่วนตัวแปรตามคือทักษะการทำงานกลุ่ม

ขั้นที่ 7 การสร้างเครื่องมือวิจัย โดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม จัดทำแบบทดสอบ และแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ผู้บริหารทำการสำรวจปัจจัยเกื้อหนุน กำหนดหัวข้อและแนวทางในการนิเทศครู และสร้างแบบสอบถามและแบบสังเกตสำหรับครูและผู้ปกครองนักเรียน และนักวิจัยภายนอกกำหนดหัวข้อนิเทศ และสร้างแบบสอบถามและแบบสังเกตสำหรับผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน

ขั้นที่ 8 การปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

ขั้นที่ 9 การเผยแพร่ผลงานและการขยายผล โดยขยายผลไปยังโรงเรียนใกล้เคียง

ขั้นที่ 10 การประเมินผลโครงการ โดยการประเมินจากการจัดทำแผนการสอนของครู การทดสอบ และการสังเกตพฤติกรรม

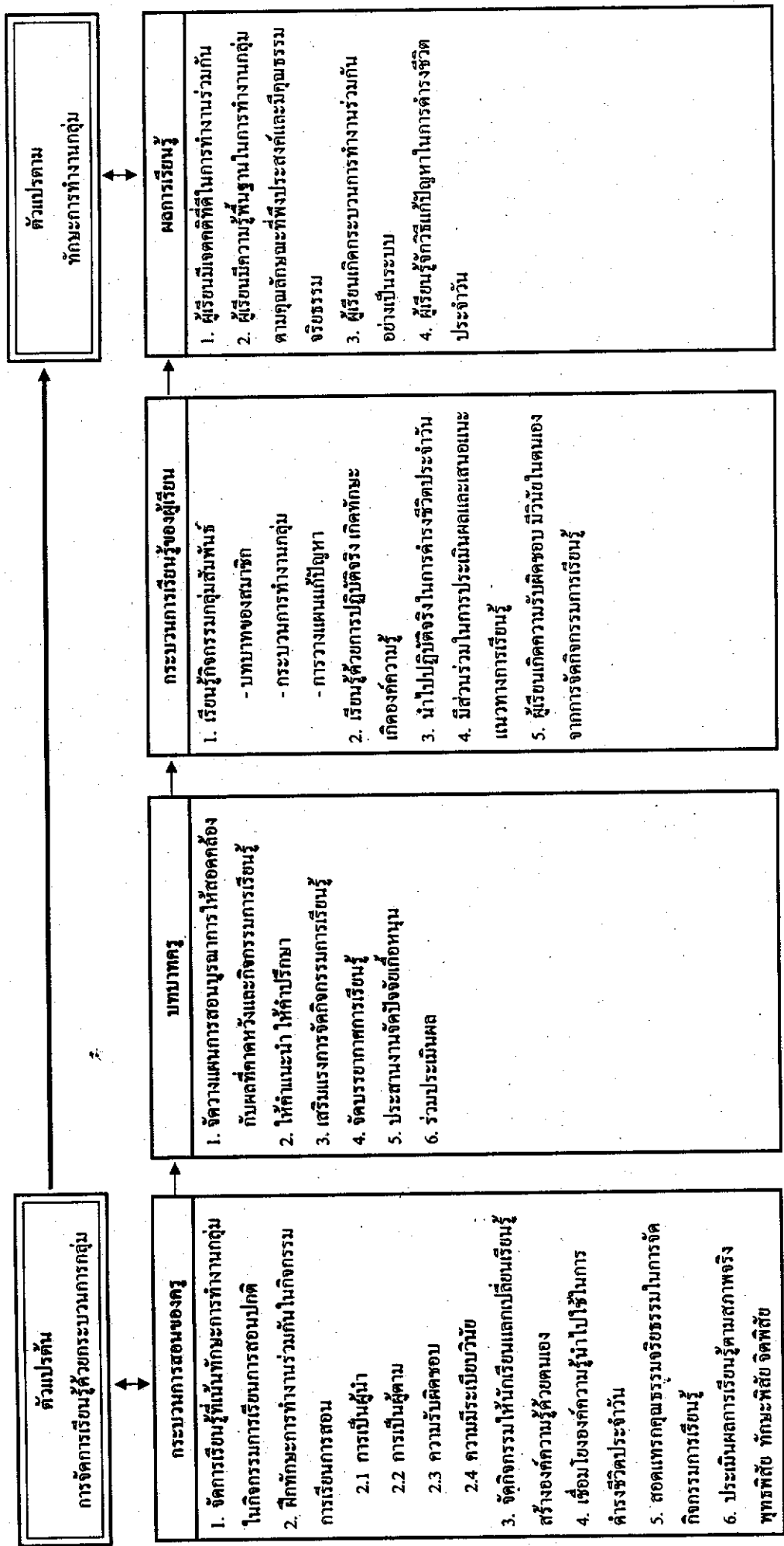
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรม และการปฏิบัติของนักเรียน

7.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ครูด้วยการตรวจแผนการสอนและนิเทศการสอน ผู้บริหาร โรงเรียนด้วยการนิเทศและประเมินผลครูผู้สอน และนักวิจัยภายนอกด้วยการประชุม นิเทศ และประเมินผลผู้บริหาร และครู

8. นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

8.1 นวัตกรรมของครู คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม
ดังนี้

8.2 นวัตกรรมของผู้บริหาร

ผู้บริหารได้สนับสนุนส่งเสริมการวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการจัดปัจจัยเกื้อหนุน การนิเทศและประเมินผลการดำเนินงาน และการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและประเมินทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน

8.2 นวัตกรรมของผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการด้วยการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูเพื่อจัดระบบการนิเทศภายใน และร่วมนิเทศกับผู้บริหาร

9. ผลการใช้นวัตกรรม

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน เกิดผล ดังนี้

9.1 ผลการเรียนรู้

ด้านผู้เรียน นักเรียนมีทักษะการทำงานกลุ่มสูงขึ้น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ร่วมกัน

ด้านครู ครูส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะในการทำงานกลุ่มของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารจัดปัจจัยเกื้อหนุน จัดระบบการนิเทศภายใน และนิเทศการสอนของครู และได้จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนเพื่อรับรู้เกี่ยวกับโครงการ

ด้านนักวิจัยภายนอก ได้พัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครูด้วยการจัดประชุมเกี่ยวกับการจัดระบบนิเทศ และร่วมนิเทศกับผู้บริหาร

9.2 ผลผลิต

นักเรียนมีทักษะการทำงานกลุ่มสูงขึ้น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น

9.3 ผลกระทบ

นักเรียนมีทักษะการทำงานกลุ่มสูงขึ้น

10. ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

- 1) ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนการดำเนินงาน
- 2) ควรประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตรเพื่อความเข้าใจและการปฏิบัติที่ตรงกัน
- 3) โรงเรียนควรกำหนดให้การปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโรงเรียน

บทสรุป

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
เรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่ม

ของ

โรงเรียนบ้านดงเค็ง (081)

อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยย่อย วพร. รหัส RDL 11/NE

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบและวินัยในการทำงานกลุ่ม

โรงเรียนบ้านดงเค็ง อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์

1. ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

โรงเรียนบ้านดงเค็ง มีเป้าหมายที่สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งเป้าหมายดังกล่าว ตรงตามแนวทางของโครงการวิจัยและพัฒนา เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (โครงการ วพร.) โรงเรียนบ้านดงเค็ง จึงสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน ทั้งนี้ โรงเรียนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน และประสบปัญหาในการทำงานกลุ่มคือขาดความรับผิดชอบต่องาน ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน และทำงานไม่ทันตามเวลาที่กำหนด ดังนั้นโรงเรียนจึงร่วมกันกำหนดจุดเน้นในการปฏิรูปการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และวินัยในตนเองในการทำงานกลุ่ม โครงการวิจัยในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยย่อย ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านดงเค็ง โรงเรียนบ้านจอมพระ โรงเรียนบ้านกระทุ่ม โรงเรียนกลุ่มระวีวิทยา และโรงเรียนบ้านเมืองสิง

2. หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้

2.1 การดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนยึดหลักการและแนวคิดของชุดโครงการ วพร.

4 แนวคิด คือ

- 1) แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ซึ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามธรรมชาติ และความสามารถเต็มตามศักยภาพด้วยการจัดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม
- 2) การปฏิรูปทั้งโรงเรียน ซึ่งเน้นให้ครูทั้งโรงเรียนรวมพลังกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในภาพรวม โดยทุกฝ่ายให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ทั้งผู้บริหาร โรงเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน เป็นต้น
- 3) การมีจุดเน้นในการปฏิรูป ซึ่งเน้นให้โรงเรียนนำเอาประเด็นที่ต้องการพัฒนาเป็นอันดับแรกมาดำเนินการก่อน เพื่อเป็นการรวมพลังในการปฏิรูปสิ่งที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จใน

ระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่จะทำให้เห็นผลการปฏิรูป และช่วยให้เกิดแรงจูงใจที่จำดำเนินการปฏิรูปในประเด็นอื่น ๆ ต่อไป

4) การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือ ซึ่งเน้นให้โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 2 อย่างคือ กระบวนการวิจัย (R) และกระบวนการพัฒนา (D) ซึ่งหมายถึงการวิจัยเพื่อแสวงหาความรู้ และแนวทางในการพัฒนานวัตกรรม ตามด้วยการพัฒนานวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยแล้ว ตามด้วยการวิจัยเพื่อตรวจสอบประเมินคุณภาพหรือหาข้อบกพร่องและวิธีการปรับปรุงแก้ไข (R_2) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนานวัตกรรมที่ได้ให้ดีขึ้น (D_2) ซึ่งกระบวนการวิจัยและพัฒนาดังกล่าวจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องจนกว่าจะได้นวัตกรรมตามมาตรฐานที่กำหนด

2.2 หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียน ได้แก่ ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คือ

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และวินัยในตนเองในการทำงานกลุ่ม
ตัวแปรต้น คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านดงเตี้ย ตั้งอยู่บ้านหลวงอุดม หมู่ที่ 18 ตำบลเมืองสิงห์ อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียน 227 คน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล-มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีครู 15 คน ชาย 6 คน หญิง 9 คน ครูสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท 1 คน ปริญญาตรี 13 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน สภาพชุมชน เป็นชุมชนเกษตรกรรมที่มีอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่ และมีฐานะยากจน ถึง ปานกลาง

4. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- 1) เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่ม
- 2) เพื่อช่วยให้ครูพัฒนานักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3) เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
- 4) เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียนสามารถเสริมสร้างสมรรถภาพครูและผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5. ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา

5.1 ยุทธศาสตร์ของครู

ครูใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่ม

5.2 ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการด้วยการจัดปัจจัยเกื้อหนุน จัดการนิเทศภายใน การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อให้รับรู้ถึงโครงการและร่วมพัฒนานักเรียน

5.3 ยุทธศาสตร์ของนักวิจัยภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการด้วยการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูเพื่อจัดระบบการนิเทศภายในในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่ม

6. กระบวนการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ โดยการสมัครเข้าร่วม โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ประชุมและจัดตั้งคณะวิจัยระดับ โรงเรียน

ขั้นที่ 2 การสร้างความตระหนักและกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย โดยการประชุมครูทั้งโรงเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นจุดเน้นที่โรงเรียนต้องดำเนินการคือการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่ม

ขั้นที่ 3 การพัฒนาบุคลากร โดยการสร้างความเข้าใจให้แก่คณะครู ในการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน โดยการสนับสนุนให้ครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่ม

ขั้นที่ 5 การจัดทำแผนงานปฏิบัติการวิจัย โดยจัดทำแผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของครู แผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของผู้บริหาร และแผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของนักวิจัยภายนอก

ขั้นที่ 6 การพัฒนาตัวบ่งชี้ ซึ่งได้แก่การพัฒนาตัวแปรต้นคือการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่วนตัวแปรตามคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่ม

ขั้นที่ 7 การสร้างเครื่องมือวิจัย โดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม จัดทำแบบทดสอบ และแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ผู้บริหารทำการสำรวจปัจจัยเกื้อหนุน กำหนดหัวข้อ

และแนวทางในการนิเทศครู และสร้างแบบสอบถามและแบบสังเกตสำหรับครูและผู้ปกครองนักเรียน และนักวิจัยภายนอกกำหนดหัวข้อในการนิเทศ และสร้างแบบสอบถามและแบบสังเกตสำหรับผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน

ขั้นที่ 8 การปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

ขั้นที่ 9 การเผยแพร่ผลงานและการขยายผล โดยขยายผลไปยังโรงเรียนใกล้เคียง

ขั้นที่ 10 การประเมินผลโครงการ โดยการประเมินจากการจัดทำแผนการสอนของครู การทดสอบ และการสังเกตพฤติกรรม

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่มของนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรม และการปฏิบัติของนักเรียน

7.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ครู ด้วยการตรวจแผนการสอนและนิเทศการสอน

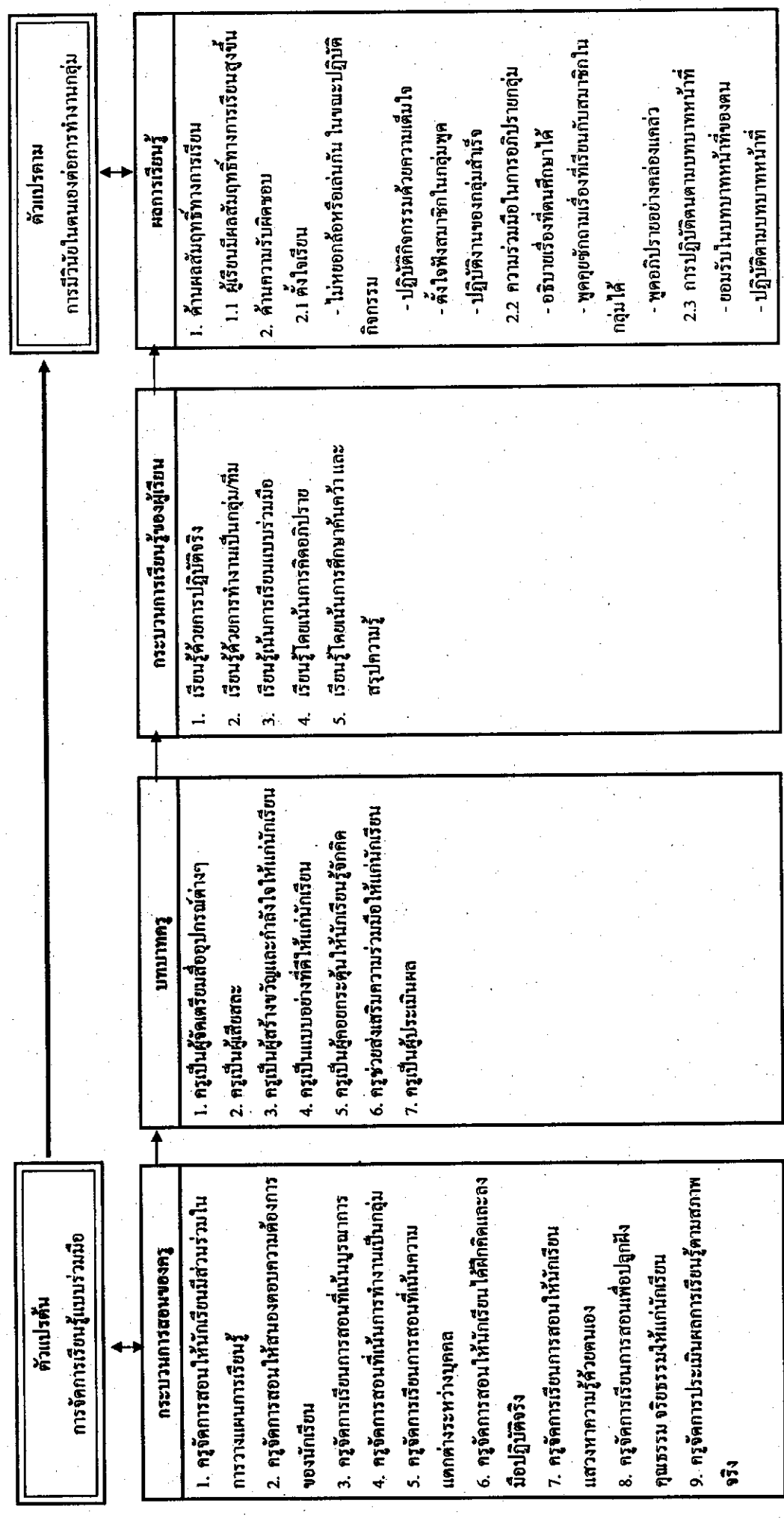
ผู้บริหาร โรงเรียน ด้วยการนิเทศและประเมินผลครูผู้สอน

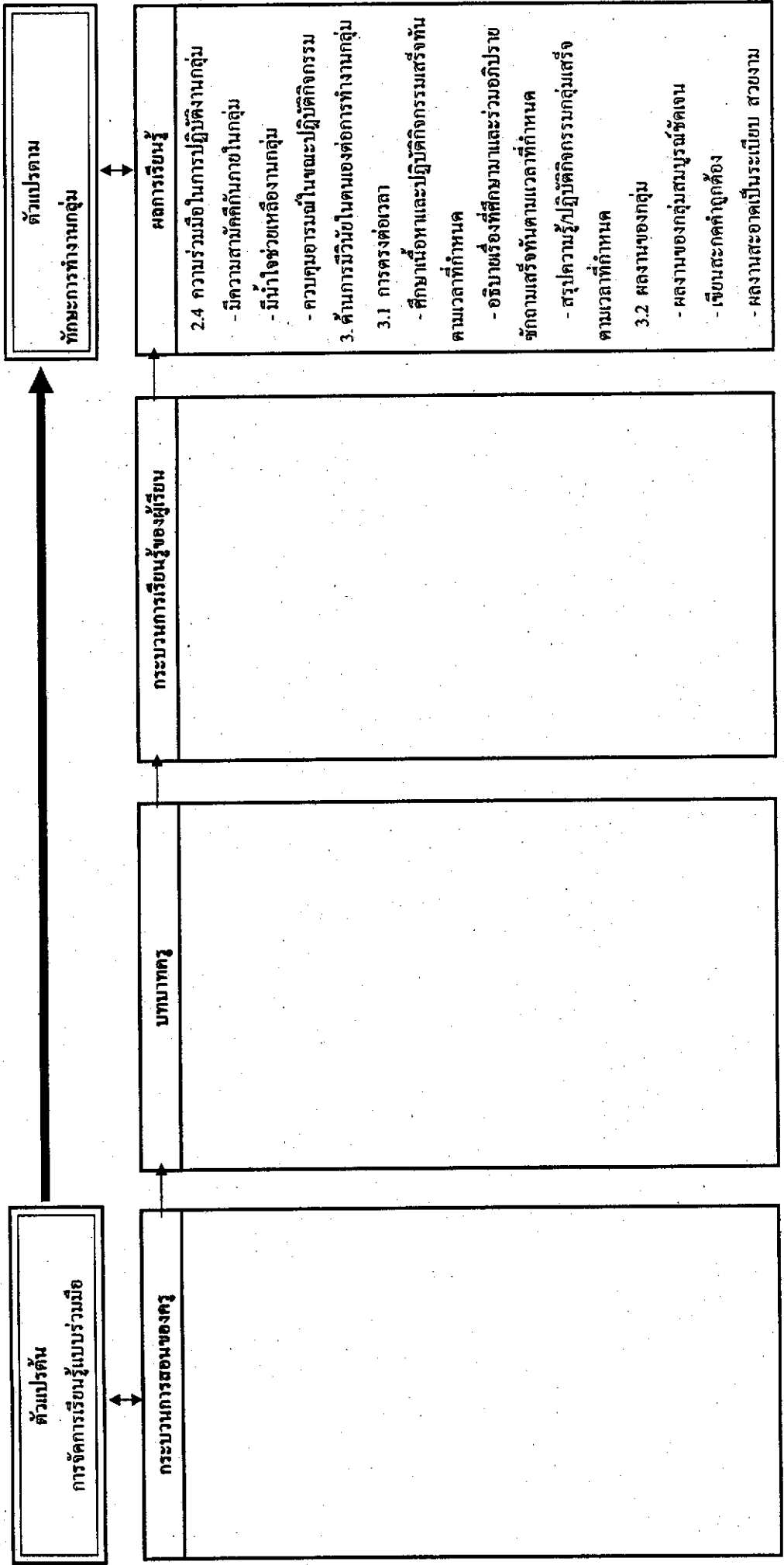
นักวิจัยภายนอก ด้วยการประชุม นิเทศ และประเมินผลผู้บริหาร และครู

8. นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

8.1 นวัตกรรมของครู คือการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่มดังนี้

ตัวบ่งชี้ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนา การมีวินัยในตนเองของต่อกลุ่มทำงานกลุ่ม

8.2 นวัตกรรมของผู้บริหาร

ผู้บริหารได้สนับสนุนส่งเสริมการวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการจัดปัจจัยเกื้อหนุน การนิเทศและประเมินผลการดำเนินงาน และการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน

8.3 นวัตกรรมของผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการด้วยการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูเพื่อจัดระบบการนิเทศภายใน และร่วมนิเทศกับผู้บริหาร

9. ผลการใช้นวัตกรรม

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่ม สรุปได้ดังนี้

9.1 ผลการเรียนรู้

ด้านผู้เรียน พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความรับผิดชอบและวินัยในการทำงานกลุ่มสูงขึ้น โดยพบว่ามีผลสัมฤทธิ์ในด้านการสนใจเรียน การร่วมอภิปราย การปฏิบัติตามหน้าที่ และการช่วยเหลืองานกลุ่ม การตรงต่อเวลา การทำงานเป็นระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 75.71, 74.05, 82.68, 91.06, 65.46 และ 67.36

ด้านครู พบว่าครูส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารจัดปัจจัยเกื้อหนุน จัดระบบการนิเทศภายใน และนิเทศการสอนของครู และได้จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนเพื่อรับรู้เกี่ยวกับโครงการ

ด้านนักวิจัยภายนอก พบว่าได้พัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครูด้วยการจัดประชุมเกี่ยวกับการจัดระบบนิเทศ และร่วมนิเทศกับผู้บริหาร

9.2 ผลผลิต

พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่มสูงขึ้น ดังกล่าวข้างต้น

9.3 ผลกระทบ

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และวินัยในการทำงานกลุ่มสูงขึ้น

10. ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

โรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้โดยสรุปดังนี้

- 1) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในระดับชั้นอนุบาล ซึ่งนักเรียนยังอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ครูต้องคอยแนะนำเป็นจำนวนมาก
- 2) สำหรับนักเรียนที่อ่านหนังสือไม่ออก หรืออ่านหนังสือไม่คล่อง อาจใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไม่ได้ผลเท่าที่ควร
- 3) ครูต้องใช้เวลาในการเตรียมสื่อ และใช้เวลาในการจัดกิจกรรมค่อนข้างมาก
- 4) การใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกับนักเรียนที่มีความแตกต่างกันทางสติปัญญาหลายระดับ อาจทำกิจกรรมได้ช้า
- 5) ควรจัดสื่อประกอบการจัดกิจกรรมให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

.....

โครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วพร.)
ระดับโรงเรียน

บทสรุป

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
เรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม
เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ

ของ

โรงเรียนบ้านกระทุ่ม (082)

อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์

นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

เรื่อง

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ

โรงเรียนบ้านกระทุ่ม อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์

.....

1. ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย

โรงเรียนบ้านกระทุ่ม มีเป้าหมายที่สำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งเป้าหมายดังกล่าว ตรงตามแนวทางของโครงการวิจัยและพัฒนา เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (โครงการ วพร.) โรงเรียนบ้านกระทุ่มจึงสนใจที่จะเข้าร่วมโครงการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียน ทั้งนี้ โรงเรียนพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขาดวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบจึงทำให้การจัดการเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ ดังนั้นโรงเรียนจึงร่วมกันกำหนดจุดเน้นในการปฏิรูปการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียน โครงการวิจัยในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยย่อย ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านกระทุ่ม โรงเรียนบ้านจอมพระ โรงเรียนลุ่มระวีวิทยา โรงเรียนบ้านดงเค็ง และโรงเรียนบ้านเมืองสิง

2. หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้

2.1 การดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ของโรงเรียนยึดหลักการและแนวคิดของชุดโครงการ วพร.

4 แนวคิด คือ

- 1) แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ซึ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามธรรมชาติ และความสามารถเต็มตามศักยภาพด้วยการจัดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม
- 2) การปฏิรูปทั้งโรงเรียน ซึ่งเน้นให้ครูทั้งโรงเรียนรวมพลังกันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในภาพรวม โดยทุกฝ่ายให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ทั้งผู้บริหาร โรงเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน เป็นต้น
- 3) การมีจุดเน้นในการปฏิรูป ซึ่งเน้นให้โรงเรียนนำเอาประเด็นที่ต้องการพัฒนาเป็นอันดับแรก มาดำเนินการก่อน เพื่อเป็นการรวมพลังในการปฏิรูปสิ่งที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่จะทำให้เห็นผลการปฏิรูป และช่วยให้เกิดแรงจูงใจที่จำดำเนินการปฏิรูปในประเด็นอื่นๆ ต่อไป

4) การใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือ ซึ่งเน้นให้โรงเรียนมีกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 2 อย่างคือกระบวนการวิจัย (R) และกระบวนการพัฒนา (D) ซึ่งหมายถึงการวิจัยเพื่อแสวงหาความรู้และแนวทางในการพัฒนานวัตกรรม ตามด้วยการพัฒนานวัตกรรมที่ได้จากการวิจัยแล้วตามด้วยการวิจัยเพื่อตรวจสอบประเมินคุณภาพหรือหาข้อบกพร่องและวิธีการปรับปรุงแก้ไข (R_2) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนานวัตกรรมที่ได้ให้ดีขึ้น (D_2) ซึ่งกระบวนการวิจัยและพัฒนาดังกล่าวจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องจนกว่าจะได้นวัตกรรมตามมาตรฐานที่กำหนด

2.2 หลักการและแนวคิดของการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เป็นจุดเน้นของโรงเรียน ได้แก่ ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คือ

ตัวแปรตาม คือ ความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ

ตัวแปรต้น คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

3. บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านกระทุ่ม ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลจอมพระ อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียน 441 คน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีครู 18 คน ชาย 6 คน หญิง 12 คน ครูสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท 2 คน และปริญญาตรี 15 คน และต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน สภาพชุมชน เป็นชุมชนชนบทกึ่งเมือง ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คือทำนา และมีฐานะยากจน-ปานกลาง

4. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- 1) เพื่อช่วยให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม
- 2) เพื่อช่วยให้ครูพัฒนานักเรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3) เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมครูในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน
- 4) เพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอกโรงเรียนสามารถเสริมสร้างสมรรถภาพครูและผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

5. ยุทธศาสตร์ในการพัฒนา

5.1 ยุทธศาสตร์ของครู

ครูใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบในด้านการแต่งกาย การตั้งใจเรียน การร่วมมือทำงาน การรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ การทำงานเป็นระเบียบ และการนำเสนอผลงาน

5.2 ยุทธศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการด้วยการจัดปัจจัยเกื้อหนุน จัดการนิเทศภายใน การจัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อให้รับรู้ถึงโครงการ

5.3 ยุทธศาสตร์ของนักวิจัยภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการด้วยการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูเพื่อจัดระบบการนิเทศภายในในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียน

6. กระบวนการดำเนินงานการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการโดยการสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน ประชุมและจัดตั้งคณะวิจัยระดับโรงเรียน

ขั้นที่ 2 การสร้างความตระหนักและกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย โดยการประชุมครูทั้งโรงเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปประเด็นปัญหาที่เป็นจุดเน้นที่โรงเรียนต้องดำเนินการคือการพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 3 การพัฒนาบุคลากรโดยการสร้างความเข้าใจให้แก่คณะครูในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม และการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 ยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน โดยการสนับสนุนให้ครูทุกคนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 5 การจัดทำแผนงานปฏิบัติการวิจัย โดยจัดทำแผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของครู แผนปฏิบัติการวิจัยและพัฒนาของผู้บริหาร และนักวิจัยภายนอก

ขั้นที่ 6 การพัฒนาตัวบ่งชี้ ซึ่งได้แก่การพัฒนาตัวแปรต้นคือการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ส่วนตัวแปรตามคือวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 7 การสร้างเครื่องมือวิจัย โดยครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม จัดทำแบบทดสอบ และแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ผู้บริหารทำการสำรวจปัจจัยเกื้อหนุน กำหนดหัวข้อและแนวทางในการนิเทศครู และสร้างแบบสอบถามและแบบสังเกตสำหรับครูและผู้ปกครองนักเรียน และนักวิจัยภายนอกกำหนดหัวข้อนิเทศ และสร้างแบบสอบถาม แบบสังเกตสำหรับผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองของนักเรียน

ขั้นที่ 8 การปฏิบัติการวิจัยและพัฒนา โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ของครู

ขั้นที่ 9 การเผยแพร่ผลงานและการขยายผล โดยขยายผลไปยังโรงเรียนใกล้เคียงคือ โรงเรียนไตรมิตรวิทยาสรรค์ และโรงเรียนทวีคามวิทยา

ขั้นที่ 10 การประเมินผลโครงการ โดยการประเมินจากการจัดทำแผนการสอนของครู การทดสอบ และการสังเกตพฤติกรรม

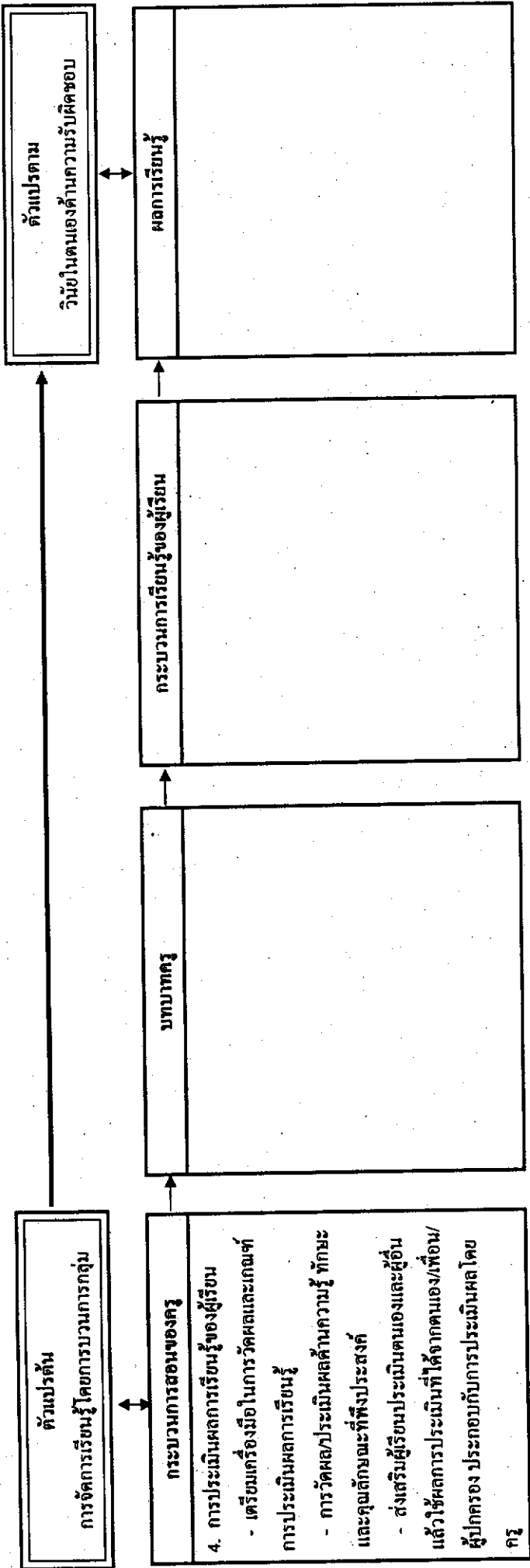
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

7.1 การวัดและประเมินทักษะการทำงานกลุ่มของนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรม และการปฏิบัติของนักเรียน

7.2 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ ครูด้วยการตรวจแผนการสอนและนิเทศการสอน ผู้บริหาร โรงเรียนด้วยการนิเทศและประเมินผลครูผู้สอน และนักวิจัยภายนอกด้วยการประชุม นิเทศ และประเมินผลผู้บริหาร และครู

8. นวัตกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน

8.1 นวัตกรรมของครู คือการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ ดังผังตัวบ่งชี้

8.2 นวัตกรรมของผู้บริหาร

ผู้บริหารได้สนับสนุนส่งเสริมการวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการจัดปัจจัยเกื้อหนุน การนิเทศและประเมินผลการดำเนินงาน และการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน

8.3 นวัตกรรมของผู้มีส่วนร่วมพัฒนาจากภายนอก

นักวิจัยภายนอกได้ดำเนินการด้วยการประชุมสัมมนาผู้บริหารและครูเพื่อจัดระบบการนิเทศภายใน และร่วมนิเทศกับผู้บริหาร

9. ผลการใช้นวัตกรรม

จากการดำเนินการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียน เกิดผล ดังนี้

9.1 ผลการเรียนรู้

ด้านผู้เรียน พบว่านักเรียนมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นคิดเป็นร้อยละ 80 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ด้านครู พบว่าครูส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์ในตนเองของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารจัดปัจจัยเกื้อหนุน จัดระบบการนิเทศภายใน และนิเทศการสอนของครู และได้จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนเพื่อรับรู้เกี่ยวกับโครงการและร่วมพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน

ด้านนักวิจัยภายนอก พบว่าได้พัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครูด้วยการจัดประชุมเกี่ยวกับการจัดระบบนิเทศ และร่วมนิเทศกับผู้บริหาร

9.2 ผลผลิต

นักเรียน มีวินัยด้านความรับผิดชอบสูงขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ครู จัดทำแผนและจัดการเรียนรู้ตามแผนด้วยกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาวิสัยทัศน์ของนักเรียน

ผู้บริหาร มีระบบในการนิเทศและนิเทศครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร

นักวิจัยภายนอก สรุปรายงานผลการนิเทศผู้บริหารและครู

9.3 ผลกระทบ

นักเรียนมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

10. ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้

โรงเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะในการนำนวัตกรรมไปใช้สรุป ดังนี้

- 1) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการวิจัยและปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้โครงการมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามที่คาดหวัง
 - 2) ครูควรมีจิตสำนึกในการทำวิจัยและดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบให้ได้ผลเต็มที่
 - 3) โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่ควรสนับสนุนการวิจัย และดำเนินการวิจัยอย่างจริงจังและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้สนใจ และครูผู้ทำการวิจัยจะได้ทำการวิจัยอย่างมีความสุขและเกิดผลที่น่าพึงพอใจของครูและนักเรียน
-

คณะผู้วิจัยและผู้จัดทำสรุปรายงานการวิจัย

1. คณะผู้ดำเนินงานโครงการวิจัยย่อย RDL 11/NE

โรงเรียนในโครงการ :	1. โรงเรียนลุ่มระวีวิทยา	จ.สุรินทร์
	2. โรงเรียนบ้านเมืองสิง	จ.สุรินทร์
	3. โรงเรียนบ้านจอมพระ	จ.สุรินทร์
	4. โรงเรียนบ้านดงเต็ง	จ.สุรินทร์
	5. โรงเรียนบ้านกระทุ่ม	จ.สุรินทร์

หัวหน้าโครงการ : นายไกร เกษทัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จ.บุรีรัมย์

นักวิจัยภายนอก : นายวิชัย สุปิงคลัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จ.สุรินทร์

นักวิจัยร่วม :

1. ดร.กชกร ธิปัตดี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี
2. ผศ.มยุรี ภูงามทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี
3. ผศ.ศรีสุรางค์ บรรหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี
4. อาจารย์จันทนา ลิ้มสุวรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จ.อุบลราชธานี

2. ผู้จัดทำสรุปรายงานการวิจัย

1. ดร.กชกร ธิปัตดี
2. ผศ.มยุรี ภูงามทอง
3. ผศ.ศรีสุรางค์ บรรหาร
4. อาจารย์จันทนา ลิ้มสุวรรณ